

KOMISJONI OTSUS,

23. märts 2011,

mis käsitleb riigiabi C 39/07, mida Itaalia andis ettevõtjale Legler S.p.A.

(teatavaks tehtud numbri K(2011) 1758 all)

(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2012/51/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut (edaspidi „alusleping“), eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

võttes arvesse komisjoni otsust algatada aluslepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetlus (¹),

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi eespool nimetatud sätete kohaselt ja võttes neid märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

- (1) Itaalia teatas ettevõtja Legler S.p.A. restruktureerimiskavast 5. aprillil 2007, st kuus kuud pärast sellise päästmisabi andmist, mille komisjon kuulutas siseturuga kokkusobivaks (²).
- (2) Komisjon algatas 25. septembril 2007 restruktureerimiskava kohta ametliku uurimismenetluse (³). Itaalia tähelepanekud saadi 30. novembril 2007.
- (3) Komisjon sai 10. detsembril 2007 märkused ühelt huvitatud isikult. Ta edastas märkused Itaaliale 3. märtsil 2008. aasta kirjaga. Itaalia esitas oma tähelepanekud 20. mai 2008. aasta kirjaga.
- (4) Itaalia ametiasutused võtsid 23. juulil 2008 restruktureerimiskava käsitleva teatise tagasi väitega, et kava rakendamiseks oli loobutud.
- (5) Komisjon küsis Itaalia ametiasutustelt täiendavat teavet 8. augustil 2008, 22. oktoobril 2008, 9. veebruaril 2009, 4. septembril 2009 ja 17. märtsil 2010 ning Itaalia ametiasutused vastasid 26. septembri 2008. aasta,

(¹) ELT C 289, 1.12.2007, lk 22.

(²) ELT C 159, 12.7.2007, lk 2. Päästmisabi kiideti heaks ajavahemikuks 5. oktoobrist 2006 kuni 5. aprillini 2007.

(³) Vt joonealune märkus nr 1.

1. detsembri 2008. aasta, 3. juuni 2009. aasta, 6. oktoobri 2009. aasta, 24. veebruari 2010. aasta ja 20. aprilli 2010. aasta kirjadega.

II. MEETME KIRJELDUS

II.1. Abisaaja

- (6) Legler S.p.A. on Itaalia tekstiilitootmiskontserni emaettevõtja (edaspidi „Legler“, „kontsern“ või „ettevõtja“), mis asutati 1863. aastal ning koosnes ametliku uurimismenetluse algatamise ajal mitmest juriidilisest isikust, nimelt ettevõtjatest Legler Ottana S.p.A., Legler Siniscola S.p.A. ja Legler Macomer S.p.A. Ettevõtjale Legler S.p.A. kuulus vähemusosalus ettevõtjas Legler Maroc SA ning 40 % osalus ettevõtjas Legler Ottana S.p.A. Enamusosalus ettevõtjas Legler S.p.A. kuulus valdusettevõtjale Piltar Ltd (edaspidi „Piltar“).
- (7) Ettevõtjal Legler oli 2007. aastal 1 213 (⁴) töötajat ning tal olid vabrikud Sardiinia maakonnas (Macomeris Oristano provintsis ning Siniscolas ja Ottanas Nuoro provintsis) ja Lombardia maakonnas (Ponte San Pietros Bergamo provintsis). Kontserni käive oli 2006. aastal 101 miljonit eurot ning 2007. aasta septembris 30,9 miljonit eurot.
- (8) Ettevõtja Legler põhitegevus oli kvaliteetse denimkanga tootmine. Ettevõtja oli selles sektoris olnud juhtival kohal Itaalias ja Saksamaal ning oluline tarnija Prantsusmaale ja Beneluxi riikidesse. Itaalia ametiasutuste sõnul koosneb denimiturg kahest segmendist: valmisriided tuntud kaubamärkidele (see oli ettevõtja Legler peamine sektor) ning masstooded, kus konkurents on peamiselt hinnapõhine. Ettevõtja Legler peamised konkurendid paiknesid Itaalias, Kreekas, Prantsusmaal, Tuneesias, Türgis ja Jaapanis. Ettevõtja Legler hakkas raskusi kogema 2003. aastal, kui märkimisväärne osa tootmisest viidi üle Aasiasse või Vahemere lõunapiirkonda.
- (9) Sardiinia maakonnas asuva äriühinguna asutatud fondi SFIRS S.p.A. 30. mai 2007. aasta juhatuse koosolekul otsustati, et SFIRS omandab ettevõtjalt Intex S.p.A. selle likvideerimise käigus 450 000 euro eest ettevõtjate Legler S.p.A. ja Legler Siniscola S.p.A. laenu nominaalväärtuses 17 miljonit eurot.

(⁴) See arv näitab nende isikute arvu, kes töötasid ettevõtja heaks täiskohaga kogu asjaomase perioodi jooksul.

- (10) Samal koosolekul otsustas SFIRS konverteerida osa ettevõtja Legler 17 miljoni euro suurusest laenust osaluseks ettevõtjas Legler summas 14,5 miljonit eurot.
- (11) Võla konverteerimine omakapitaliks toimus 31. mail 2007 ettevõtja Legler aktsionäride koosolekul. Konverteerides osa ettevõtja Legler laenust (nimiväärtuses 14,5 miljonit eurot) sama ettevõtja kapitaliks, omandas ettevõtja SFIRS 49 % ettevõtja Legler S.p.A. lihtaktsiastest (ja 100 % eelisaktsiastest) ⁽⁵⁾. Ülejäänud 51 % jäi ettevõtjale Piltar.
- (12) Ettevõtja SFIRS otsustas 2008. aasta jaanuaris loobuda osalusest ettevõtjas Legler S.p.A. ja ülejäänud Legleri kontserni laenus ning avaldas huvi väljendamise kutse, et müüa ettevõtja Legler aktsiad ja võlg koos.
- (13) Eduka pakkumise tegi ettevõtja Ferratex s.r.l. (edaspidi „Ferratex“) kogusummas 2 000 001 eurot. Itaalia ametiasutuste sõnul peegeldas see hind kõigi ettevõtja SFIRS poolt ettevõtja Legler ja tema tütarettevõtjate vastu suunatud nõuete turuväärtust, mille sõltumatu ekspert oli hinnanud 2 miljonile eurole, ning lisaks sümboolset hinda – 1 euro – ettevõtja SFIRS osaluse eest ettevõtjas Legler, mis samuti põhines sõltumatu eksperdi hinnangul. Müük toimus 25. jaanuaril 2008.
- (14) Kuid ajavahemikul 2007. aasta detsembrist 2008. aasta augustini lõpetas ettevõtja Legler tegevuse kõikides oma vabrikutes ning neid vabrikuid ei ole sellest ajast saadik kasutatud.
- (15) Ettevõtja Legler S.p.A. muutis 23. juulil 2008 oma nime ning tema uueks nimeks sai Texfer S.p.A. Ka ettevõtja Sardiinia maakonnas asuvad tütarettevõtjad nimetati ümber ning kannavad nüüd vastavalt nime Texfer Ottana S.p.A., Texfer Siniscola S.p.A. ja Texfer Macomer S.p.A.
- (16) Pädev kohus tunnistas 18. augustil 2008 kontserni emaettevõtja maksejõuetuks ning 13. novembril 2008 alustati ettevõtja ja tema tütarettevõtjate suhtes kollektiivset maksejõuetusmenetlust (*amministrazione straordinaria*).
- (17) Varsti pärast seda, kui ettevõtja Legler ei suutnud tähtajaks tasuda äriühingu päästmiseks võetud laenu, nõudis pank sellele laenule antud garantiid tasumist. Sellest tulevalt hüvitas pädev ministerium 16. septembril 2008 laenu koos intressidega.
- (18) 21. oktoobril 2010 kuulutati ettevõtja Texfer S.p.A. suhtes välja pankrot. 17. ja 18. novembril 2010 kuulutati pankrot välja ka ettevõtjate Texfer Ottana S.p.A., Texfer Siniscola S.p.A. ja Texfer Macomer S.p.A. suhtes.
- Abisaaja finantsolukord*
- (19) Ettevõtja Legler omakapital oli 2006. aastal negatiivne, nimelt – 8,6 miljonit eurot, kusjuures 2005. aastal oli omakapital olnud positiivne, nimelt 17,2 miljonit eurot. Ettevõtja andis teada 25,9 miljoni euro suurusest kahjumist 2006. aastal ja 28,1 miljoni euro suurusest kahjumist 2005. aastal. Ettevõtja käive oli 2006. aastal 101,4 miljonit eurot, samas kui 2005. aastal oli käive 124,2 miljonit eurot. EBITDA (ärikasum enne kulumit ja amortisatsiooni) oli 2006. aastal – 10,9 ja 2005. aastal – 0,7. Ka intressikulud kasvasid.
- (20) Ettevõtja Legler omakapital oli 30. novembril 2007 negatiivne 16,3 miljoni euro ulatuses. Kahjum ajavahemikul 2003–2007 oli jõudnud 94,9 miljoni euroni ning ettevõtja olukord oli pidevalt halvenenud – kahjum suurenes ja käive kahanes.
- (21) Kontserni suhtes alustati 13. novembril 2008 siseriikliku õiguse alusel kollektiivset maksejõuetusmenetlust, mis lõppes pankrotiga (vt põhjendused 16–18).

II.2. Restruktureerimismeetmed

- (22) Itaalia edastatud restruktureerimiskava (*piano industriale*) (edaspidi ka „kava“) hõlmas 3-aastast perioodi (2007–2009) ja kolme meetet: i) 13 miljonit eurot restruktureerimisperioodiks antava keskpika tähtajaga garantiina, millega asendatakse päästmisabina võimaldatud 6-kuuline garantiid, ⁽⁶⁾ ii) 13,2 miljonit eurot otse-toetusena ning iii) 13 miljonit eurot laenu konverteerimiseks omakapitaliks. Kuid 31. mail 2007 konverteeris ettevõtja SFIRS võla omakapitaliks nimiväärtusega 14,5 miljonit eurot.
- (23) Kuigi Itaalia ametiasutused olid esitanud ajavahemikku 2007–2009 hõlmava restruktureerimiskava (*piano industriale*), väitsid nad, et tegelik restruktureerimisperiood kestaks 1. juunist 2007 kuni 2012. aasta lõpuni. Ettevõtja restruktureerimisel aastatel 2009–2012 tehtavate edusammude kohta esitatud andmed hõlmasid ainult rahavoogusid ja muutusi loodud uue ettevõtja kohustus-tes.

⁽⁵⁾ Eelisaktsiad andsid aktsionäridele eelisõiguse kasumi jaotamisel ja kapitali tagasimaksmisel ettevõtja likvideerimise korral.

⁽⁶⁾ St kuni 31. detsembrini 2012.

- (24) Selles laiemas ajaraamistikus ulatusid kogukulud, mis kaasnesid ettevõtja Legler S.p.A. ja tema Sardiinia maakonnas asuvate tütarettevõtjate ühinemise tulemusel uue ettevõtja loomisega, 106,2 miljoni euroni, hõlmates 86,7 miljonit eurot kontserni laiaulatuslikuks saneerimiseks, samas kui ülejäänud summa oli ette nähtud kapitali taastamiseks ja kahju katmiseks.
- (25) Uue ettevõtja tegevus keskenduks ettevõtja traditsioonilisele põhitegevusele, st kvaliteetse denimkanga tootmisele, samas kui ülejäänud kaks tootmisliini (pesusameti ja puuvillase paela tootmine) suletaks. Geograafiliselt hakkaks kontsern samuti paiknema ainult kahes vabrikus (Siniscolas ja Ottanas), mis asuvad samas maakonnas. Ülejäänud vara müüduks, et ettevõtjal Legler oleks võimalik anda oma panus ning vähendada energia-, transpordi- ja personalikulusid. Macomeris asuv vabrik ei olnud kavaga hõlmatud (7).
- (26) Samuti nähti kavaga ette, et koos ettevõtjaga SFIRS siseneb uus aktsionär, ning viidati vajadusele saada saneerimisprotsessi läbiviimiseks krediiti eraallikatest.

II.3. Menetluse algatamise põhjused

- (27) Komisjon kahtles oma menetluse algatamise otsuses, kas võla konverteerimine omakapitaliks ei sisaldanud riigiabi elemente. Komisjon kahtles, kas erainvestor oleks samas olukorras nõustunud võla osaluseks konverteerimisega, eriti kuna ilmnes, et osa ettevõtja tegevusest oli mitu kuud peatatud ning Itaalia ametiasutused ei olnud esitanud komisjonile alternatiivset stsenaariumi, mis toetaks ettevõtja SFIRS oletust, et investeerimine ettevõtjasse Legler ja tema restruktureerimiskulude kandmine oli kulutõhusam kui kontserni likvideerimine.
- (28) Et teha kindlaks, kas abi on teatise „Ühenduse suunised raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta” (8) (edaspidi „päästmise ja restruktureerimise suunised”) kohaselt siseturuga kokkusobiv, esitas komisjon kõigepealt küsimuse, kas ettevõtja Legler probleeme oleks võinud lahendada ka ettevõtja Piltar enamusosaluse kaudu ning kas kontsernis toimus kulude omavoliline paigutamine.
- (29) Teiseks kahtles komisjon selles, kas kavaga on võimalik taastada ettevõtja pikaajaline elujõulisus, sest planeeritud loobumine varadest ja tootmisliinidest tundus üsna ebamäärane ning paljud oletused tulevaste tegevusega

seotud tingimuste kohta tundusid ettevõtja Legler tootmise peatamist silmas pidades ebareaalsed. Samuti kahtles komisjon selles, kas kavandatud tasakaalustavad meetmed olid reaalsed ega läinud kaugemale ettevõtja elujõulisuse taastamiseks vajalikest meetmetest, kas ettevõtja panus oli piisav ning kas järgiti ühekordse abi põhimõtet.

- (30) Lõpuks palus komisjon Itaalia ametiasutustel esitada teavet tõstatatud küsimuste kohta (teave ettevõtja SFIRS krediidi päritolu kohta ning üksikasjalik teave ettevõtja Piltar kohta, kontsernis kulude paigutamise ja tasakaalustavate meetmete kohta ning selle kohta, kui tõenäoline on tegelikult see, et ettevõtja Piltar leiab uue osaniku, ning samuti juurdepääsu kohta ettevõtja Legler saneerimiseks vajalikule erasektori rahastamisele).

III. HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED

- (31) Huvitatud kolmas isik esitas oma 14. detsembri 2007. aasta kirjaga märkused menetluse algatamise otsuse kohta. Kolmas isik väitis, et kõnealused meetmed moonutaksid konkurentsi, ning märkis, et sektorit mõjutas suur ületootlikkus. Kõnealune isik esitas näitajad ülemaailmse denimitootmise võimsuse kohta 2006. aastal, millest ilmnes, et maailmas on 27 % ületootlikkus.

IV. ITAALIA MÄRKUSED

- (32) Esiteks selgitasid Itaalia ametiasutused, kuidas sai ettevõtjast SFIRS ettevõtja Legler enamusaktsionär. Ettevõtja SFIRS ostis 2007. aasta märtsis ettevõtjalt Intex S.p.A. ettevõtjate Legler S.p.A. ja Legler Siniscola S.p.A. likvideerimisel nende võla 450 000 euro eest. Ettevõtja SFIRS konverteeris 31. mail 2007 osa sellest laenust nominaalväärtusega 14,5 miljonit eurot ettevõtja Legler omakapitaliks, omandades seeläbi 49 % ettevõtja Legler lihtaktsiastest (samas kui ettevõtjale Piltar jäi ülejäänud 51 %) ja 100 % ettevõtja eelisaktsiastest (9).
- (33) Teiseks selgitasid Itaalia ametiasutused, et ettevõtja Piltar oli vaid vahend, mida kontrollisid füüsilised isikud. Ettevõtja asutati vaid ettevõtjas Legler osaluse omandamiseks ning muu tegevus ettevõtjal puudus. Itaalia ametiasutused lisasid, et ettevõtja Piltar oli juba ammu kinnitanud, et ta ei kavatsenud toetada ettevõtjat rahaliselt ning et ta kavatses järk-järgult loobuda oma osalusest kontsernis. Tõepoolest ilmneb, et koos 49 % osalusega omandas ettevõtja SFIRS ka õiguse osta ülejäänud 51 % ettevõtja Legler lihtaktsiastest.

- (34) Kolmandaks lubasid Itaalia ametiasutused esitada teavet tasakaalustavate meetmete kohta.

(7) Kavaga nähti selle vabriku jaoks ette eraldi tööstuskava.

(8) Ühenduse suunised raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (ELT C 244, 1.10.2004, lk 2) ning komisjoni teatis, mis käsitleb ühenduse suuniste (raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta) kehtivuse pikendamist (ELT C 156, 9.7.2009, lk 3).

(9) Vt joonealune märkus nr 6.

- (35) Neljandaks väitsid Itaalia ametiasutused, et ettevõtja Legler rahalise elujõulisuse taastamiseks ette nähtud restruktureerimiskavaga hõlmatud turusegmentides, mida kirjeldati põhjenduses 25, valitsesid lootustandvad suundumused. Samuti ütlesid Itaalia ametiasutused, et ettevõtja kavatseb tagada erasektori rahastamise ja leida uue aktsionäri kava osaliseks rahastamiseks, ning väitsid, et selleks oli juba samme astunud.
- (36) Peale selle rõhutasid Itaalia ametiasutused vastuseks kolmanda isiku märkustele, et ettevõtja Legler turuosa oli 2006. aastal väike, nimelt 0,27 %. Nad lisasid, et tasakaalustava meetmena hõlmas kava ettevõtja tootmisvõimsuse 22 % vähendamist võrreldes 2006. aastaga ja 40 % vähendamist võrreldes 2005. aastaga. Seepärast leidsid Itaalia ametiasutused, et abi ei moonutaks konkurentsi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.
- (37) Restruktureerimiskava käsitleva teatise tagasisivõtmise järel esitatud dokumentides väitsid Itaalia ametiasutused, et võla konverteerimine omakapitaliks ei ole riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, sest ettevõtja SFIRS toimis kooskõlas turumajanduslikult käituva investori põhimõttega. Itaalia ametiasutuste sõnul oleks erainvestor toiminud samamoodi, et vältida pankrotti ja maksta tagasi vähemalt osa oma laenust kõige tõhusamal viisil, st konverteerides selle kapitaliks ja restruktureerides ettevõtja koostöös uue erainvestori ja uue krediidiiniiga.
- (42) Aluslepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatakse, et igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, on siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kui võrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.
- (43) Kui riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses kavatakse anda või anti raskustes olevale ettevõtjale, tuleb selle abi kokkusobivust siseturuga hinnata päästmise ja restruktureerimise suuniste alusel. Sellest tulenevalt võib abi käsitada aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel siseturuga kokkusobivana vaid siis, kui on täidetud päästmise ja restruktureerimise suunistes sätestatud tingimused.

V.1. Abi olemasolu

Garantii vormis antud päästmisabi pikendamine kogu restruktureerimisperioodiks

- (44) 13 miljoni euro suuruse garantii vormis antud päästmisabi ei lõpetatud selle kuuekuulise perioodi möödumisel, milleks komisjon oli garantii heaks kiitnud, vaid garantii jäi kehtima ka pärast seda, kui restruktureerimiskava käsitlev teatis oli tagasi võetud (vt põhjendus 17).
- (45) Garantii vormis antud päästmisabi pikendamisest teatati kui meetmest, mis anti pädeva ministeeriumi vahenditest ja mida rahastati riigieelarvest. Seega anti see riigi ressurssidest ja seda saab seostada riigiga. Garantii sisaldab valikulist eelist, sest sellega anti ettevõtjale Legler juurdepääs rahalistele vahenditele, mida ta oma finantsolukorda arvestades vastasel juhul ei oleks saanud. Sellest tulenevalt vabastati ettevõtja Legler kuludest, mida ta muud oleks pidanud kandma. Peale selle, kuna ettevõtja Legler viis läbi restruktureerimisprotsessi tootmise jätkamiseks, moonutas abi tõenäoliselt konkurentsi siseturul ja mõjutas liikmesriikidevahelist kaubandust. Meetme moonutatavat mõju rõhutas ka kolmas isik, kes juhtis tähelepanu ka asjaolule, et sektoris valitseb ületootlikkus.
- (46) Seepärast leiab komisjon, et garantii vormis antud päästmisabi – mis on ühtlasi ka restruktureerimismeede – pikendamine kujutab endast riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- (47) Abi suuruse kindlaksmääramisel tuleb komisjon meelde garantiiteatise⁽¹¹⁾ punkti 4.1 alapunkti a, milles sätestatakse, et „raskustes olevatel ettevõtjatel nõuab võimalik turugarant laenu andmisel kõrget garantiipremiat, arvestades summa suurus, mis jääks maksmata, kui ettevõtja ei suuda täita lepingust tulenevaid kohustusi.
- (38) Nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999⁽¹⁰⁾ artikli 8 lõike 1 kohaselt võib kõnealune liikmesriik artiklis 2 osutatud teatise tagasi võtta, enne kui komisjon on teinud otsuse vastavalt artiklile 4 või 7.
- (39) Sama määruse artikli 8 lõikes 2 sätestatakse, et kui komisjon on algatanud ametliku uurimismenetluse, siis teatise tagasisivõtmise korral ta lõpetab selle menetluse.
- (40) Komisjon märgib, et Itaalia ei ole rakendanud 13,2 miljoni euro suurust otsetoetust ning Itaalia ei kavatse seda abiprojekti jätkata. Kuna restruktureerimiskava on tagasi võetud, ei ole selle meetme suhtes algatatud ametlikul uurimismenetlusel enam mõtet.
- (41) Kuna ülejäänud kahte teavitatud restruktureerimismeedet rakendas Itaalia ebaseaduslikult, peab komisjon ametliku uurimismenetluse lõpetamiseks kindlaks tegema, kas need meetmed kujutavad endast riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, ning kui jah, siis kas see abi on kokkusobiv siseturuga.

⁽¹⁰⁾ EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.

⁽¹¹⁾ Komisjoni teatis EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (ELT C 155, 20.6.2008, lk 10).

Kui tõenäosus, et laenusaja pole võimeline laenu tagasi maksma, muutub eriti suureks, ei pruugi sellist turumäära leiduda ja garantii abielement võib erakorralistel asjaoludel olla sama suur kui kõnealuse garantiiga tegelikult kaetav summa”.

- (48) Võttes arvesse Legleri tõsiseid finantsprobleeme selle garantii andmise ajal (suurenev kahju, vähenev käive ja negatiivne omakapital, nagu on kirjeldatud põhjendustes 19–21 ja põhjenduses 52), leiab komisjon, et oli äärmiselt ebatõenäoline, et ettevõtja oleks suutnud riigi sekumise saada turul pangalaenu; seetõttu järeldab komisjon, et abi suurus on võrdne kogu laenusummaga ⁽¹²⁾.

Võla konverteerimine omakapitaliks

- (49) Komisjon märgib, et konverteerimise viis läbi ettevõtja SFIRS, avalik-õiguslik üksus, kelle peamine aktsionär – Sardiinia maakond – avaldab domineerivat mõju üksuse otsustele ⁽¹³⁾. Itaalia ei ole seda asjaolu kunagi eitanud. Sellest tulenevalt leiab komisjon, et kõnealust meedet on võimalik seostada riigiga ja see tehti kättesaadavaks riigi ressursside kaudu. Ka see meede on valikuline, sest sellega antakse eelis ühele ettevõtjale, nimelt ettevõtjale Legler. Peale selle, kuna ettevõtja Legler viis ellu restruktureerimisprotsessi tootmise jätkamiseks, moonutas abi tõenäoliselt konkurentsi siseturul ja mõjutas liikmesriikidevahelist kaubandust. Meetme potentsiaalset moonutatavat mõju rõhutati ka kolmanda isiku esitatud märkustes, kus toodi esile asjaolu, et sektoris valitseb ületootlikkus.
- (50) Itaalia väitis oma vastuses, et kõnealuse meetmega ei antud ettevõtjale Legler eelist, sest Itaalia arvates oli meede kooskõlas turumajanduslikult käituvat investori põhimõttega.
- (51) Väljakujunenud kohtupraktika ⁽¹⁴⁾ kohaselt tuleb selleks, et kindlaks teha, kas ettevõtja Legler sai riigi ressurssidest eelise, kaaluda, kas tehingu toimumise päeval kättesaadavat teavet ja prognoositavaid suundumusi arvesse võttes oleks samasuguses olukorras olnud ja ettevõtja

⁽¹²⁾ Vt ka komisjoni 28. oktoobri 2009. aasta otsust, riigiabi C 59/07 kohta, mida Itaalia andis äriühingule Ixfin (ELT L 167, 1.7.2010, lk 39).

⁽¹³⁾ Ettevõtja SFIRS S.p.A. (kes on finantsvahendaja 1. septembri 1993. aasta dekreetseaduse nr 385 artiklite 106 ja 107 kohaselt) valmistab ette kavasad ja programme ning koostab suuniseid Sardiinia autonoomse maakonna jaoks. Need kavad, programmid ja suunised käsitlevad maakonna majandus- ja sotsiaalarengut. Ettevõtja SFIRS on Sardiinia autonoomse maakonna tegevusvahend ning nimetatud maakonna omavalitsus omab 93 % ettevõtja aktsiastest. Ettevõtjat SFIRS juhib juhatus, kelle määrab ametisse Sardiinia autonoomne maakond. Peale selle kohaldatakse ettevõtja SFIRS suhtes sama juhistte andmise süsteemi ja kontrolli, nagu Sardiinia autonoomse maakonna suhtes.

⁽¹⁴⁾ Kohtuasi C-482/99: Prantusmaa vs. komisjon, punkt 70. Kohtuasi C-42/93: Hispaania vs. komisjon, punkt 13.

SFIRS tunnusjoontele vastav erainvestor soovinud läbi viia samasugust võla omakapitaliks konverteerimist.

- (52) Esiteks, ettevõtja Legler aastaaruannete põhjal täheldab komisjon, et 2007. aastal oli ettevõtja kapital 1,8 miljonit eurot ja negatiivne omakapital –16,2 miljonit eurot. Ajavahemikul 2003–2007 jõudis kahjum 94,9 miljoni euroni ning ettevõtja olukord halvenes ilmselgelt, sest kahjum suurenes ja käive vähenes.
- (53) Samuti märgib komisjon, et olenemata eespool kirjeldatud kriitilisest finantsolukorrast ei teinud ettevõtja SFIRS tehingu põhjalikku tasuvusanalüüsi ega riskihindamist. Tegelikult ei ole Itaalia ametiasutused vaatamata komisjoni arvukatele sellealastele taotlustele kunagi esitanud põhjendatud alternatiivset stsenaariumi, millest nähtuks, et ettevõtja SFIRS valik oli parem võrreldes ettevõtja Legler likvideerimise stsenaariumiga.
- (54) Samasugused märkused esitas ka Itaalia keskpank oma aruandes, ⁽¹⁵⁾ mis koostati pärast ettevõtja SFIRS tegevuse uurimist. Aruandes kritiseeriti ettevõtja SFIRS käitumist, sest võla omakapitaliks konverteerimisele eelnenud analüüs ei olnud täielik ning esines sisemine vastuolu, sest pakuti „investeeringut” ilma konkreetse väljavaateta seda tagasi saada.
- (55) Olenemata sellest hinnangust oli ettevõtja finantsolukord selline, et ükski mõistlik turumajanduse tingimustes tegutsev erainvestor ei oleks sellist tehingut teinud.
- (56) Sellega seoses märgib komisjon lisaks, et ettevõtja teatatud restruktureerimiskava (*Piano Industriale*) ei saa käsitada realistliku alusena ettevõtja tulevikunäitajate prognoosimisel. Juba asjaolu, et kava ei hõlmanud kogu restruktureerimisperioodi, vaid üksnes osa sellest, ega sisaldanud teavet restruktureerimisel tehtud edusammude kohta (vt põhjendus 23), näitab ilmselgelt, et selline teabepuudus oleks veennud mis tahes erainvestorit kõnealust tehingut tegemata jätma.
- (57) Teiseks, ettevõtja SFIRS tegelikud väljavaated saada tagasi raha, mida ettevõtja Legler talle võlgnes, olid võla omakapitaliks konverteerimise kaudu aktsionäriks saades tegelikult nõrgendanud ettevõtja SFIRS nõudepositsiooni võrreldes tema varasema positsiooniga, mil ta oli eeliseõigusega võlausaldaja.
- (58) Ettevõtja SFIRS poolt omakapitali tehtud investeeringu väärtus ja tulevikuväljavaated tundusid võla omakapitaliks konverteerimise hetkel liiga piiratud, et leevendada eespool kirjeldatud riski, pidades eelkõige silmas ettevõtja

⁽¹⁵⁾ Itaalia esitas selle oma 29. mai 2009. aasta kirja lisana.

kriitilist finantsolukorda. See ilmnes selgelt ka ettevõtja sõltumatu hindamise käigus, millest tulenes ettevõtja sümboolne väärtus 1 euro.

- (59) Eespool toodud silmas pidades võib järeldada, et võla omakapitaliks konverteerimisel ei toiminud ettevõtja SFIRS tavapäraustes turutingimustes tegutseva erainvestorina. Erainvestor ei oleks sellist tehingut teinud eelneva usaldusväärse ja realistliku hindamiseta, mis oleks näidanud, et ettevõtja eelisõigusega võlausaldajaks jäämise asemel oleks olnud kulutõhusam konverteerida võlg omakapitaliks.
- (60) Sellest tulenevalt andis ettevõtja SFIRS võla omakapitaliks investeerimisega ettevõtjale Legler eelise.
- (61) Eespool kirjeldatust tuleneb, et võla omakapitaliks konverteerimine kujutab endast riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- (62) Abisumma arvutamise seoses tuleks märkida, et riigiabi mõiste piirdub riigi ressurssidest antud abiga. Abisumma tuleb arvutada selle võla turuväärtuse alusel, mille ettevõtja SFIRS konverteeris ettevõtja Legler omakapitaliks. Seega, kui selle võla nominaalväärtus, mille ettevõtja Legler võlgnes ettevõtjale SFIRS, oli 17 miljonit eurot, samas kui päev enne konverteerimist oli selle võla turuväärtus 450 000 eurot, siis selle tehingu turuväärtus, millega ettevõtja SFIRS konverteeris 85,3 % oma kogulaenust (st nominaalväärtuses 14,5 miljonit eurot) omakapitaliks, oli 383 850 eurot (st 85,3 % 450 000 eurost). Sellest tulenevalt on riigi ressurssidest antud eelis 383 850 eurot. Teisest küljest saab konverteeritud laenu nominaalväärtust vaadelda eelisena vaid raamatupidamise seisukohast.

V.2. Abi kokkusobivus siseturuga

- (63) Kuna on leitud, et kaks teatatud meedet kujutavad endast riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, peab komisjon hindama, kas see abi on kokkusobiv siseturuga.
- (64) Kõnealuste riigiabimeetmete kokkusobivust siseturuga tuleb hinnata päästmise ja restruktureerimise suuniste alusel.
- (65) Riigigarantii puhul tuleb selleks, et hinnata tema kokkusobivust siseturuga, eristada ühelt poolt päästmisabi pikendamist ning teiselt poolt riigiabi andmist keskpika tähtajaga garantii vormis, mis kujutab endast ka restruktureerimisemeedet (mis pidi kehtima restruktureerimisperioodi jooksul).
- (66) Seoses päästmisabi pikendamisega sätestatakse suuniste punktis 26, et kui liikmesriik on esitanud restruktureerimiskava

kuue kuu jooksul kasutamist väljaandmise kuupäevast arvates, või teatamata abi puhul meetme rakendamisest arvates, pikendatakse laenu tagastamise või garantii lõpetamise tähtaega, kuni komisjon langetab kava kohta oma otsuse, juhul kui komisjon ei otsusta, et pikendamine ei ole õigustatud.

- (67) Kuna restruktureerimiskavast teatati, siis see võimaldas jätta päästmisabi jõusse pikemaks kui kuueks kuuks. Kuid Itaalia võttis hiljem selle teatise tagasi. Suuniste punktis 26 nähtub, et restruktureerimiskavast teavitamine on päästmisabi pikendamise eeltingimus. Seega kui teatatud restruktureerimiskava võetakse hiljem tagasi, tuleb päästmisabi andmine lõpetada.
- (68) Komisjoni otsuste tegemise praktikast (juhtumid Ernault⁽¹⁶⁾ ja Huta Cynku)⁽¹⁷⁾ nähtub, et kui komisjoni ei ole teavitatud restruktureerimiskavast ega likvideerimiskavast või – nagu toimus kõnealuse juhtumi puhul – kui restruktureerimiskava on tagasi võetud, ei saa kõnealust päästmisabi pikendada rohkem kui selle kuupäevani, mil liikmesriik võttis restruktureerimiskava käsitleva teatise tagasi.
- (69) Kuna keskpika tähtajaga garantii (mis on kehtestatud restruktureerimiskava rakendamise ajaks), mida käsitati kui teatatud restruktureerimisabi, oli garantii vormis antud päästmisabi pikendamine, oli see kooskõlas siseturuga seni, kuni Itaalia võttis oma teatise tagasi.
- (70) Seega tuleks hinnata garantii vormis antud riigiabi pikendamise kokkusobivust siseturuga alates sellele päevale järgnevast päevast, mil Itaalia võttis oma teatise tagasi (st alates 24. juulist 2008).

Ettevõtja abikõlblikkus restruktureerimisabi saamiseks

- (71) Raskustes olevale ettevõtjale riigiabi andmist võib aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel käsitada kokkusobivana siseturuga vaid siis, kui on täidetud kõik päästmise ja restruktureerimise suunistes sätestatud tingimused.
- (72) Suuniste punkti 12 alapunkti a ja punkti 14 kohaselt on vaid raskustes oleval äriühingul õigus saada restruktureerimisabi.
- (73) Suuniste punkti 9 kohaselt käsitatakse äriühingut tema suurusest olenemata raskustes olevana siis, kui see ei suuda kas oma või aktsionäridelt või turult saadud

⁽¹⁶⁾ Juhtum C 32/05 (ex N 250/05), 4. aprill 2007 (ELT L 277, 20.10.2007, lk 25).

⁽¹⁷⁾ Juhtum C 32/06 (ex N 179/06), 25. september 2007 (ELT L 44, 20.2.2008, lk 36).

- vahenditega peatada kahjumit, mis ametivõimude sekkumiseta viiks peaaegu kindlasti äriühingu tegevuse lõpetamiseni.
- (74) Suuniste punkti 10 kohaselt loetakse äriühingut raskustes olevaks järgmistel asjaoludel:
- a) kui on tegemist piiratud vastutusega äriühinguga, kes on kaotanud üle poole oma osa- või aktsiakapitalist ja üle veerandi sellest kapitalist viimase 12 kuu jooksul;
- b) kui on tegemist äriühinguga, kus vähemalt mõnel liikmel on piiramatu vastutus äriühingu võlgade eest, ja kes on kaotanud üle poole oma arvetel olevast kapitalist, kusjuures üle veerandi sellest viimase 12 kuu jooksul;
- c) kui asjaomane äriühing liigist olenemata vastab siseriikliku õiguse kohaselt kõiki võlakohustusi hõlmava maksejõuetusmenetluse kohaldamise kriteeriumidele.
- (75) Päästmise ja restruktureerimise suuniste punkti 10 alapunktist a tuleneb, et välise sekkumiseta läheks ettevõtja, kes on kaotanud suure hulga oma aktsia- või osakapitalist, paratamatult lühema või keskmise ajavahe miku jooksul pankrotti. Komisjon jõudis ühes oma varasemas otsuses⁽¹⁸⁾ järeldusele, et negatiivse omakapitaliga ettevõtjat käsitletakse veel kindlamini raskustes oleva ettevõtjana. Kohtuasjas Biria⁽¹⁹⁾ kinnitas ka Üldkohus, et kapitali oluline kaotus on tõepoolest märk raskustest ning et komisjonil oli õigus, kui ta järeldas, et negatiivse omakapitaliga ettevõtja on raskustes olev ettevõtja.
- (76) Ettevõtja Legler vastas päästmise ja restruktureerimise suuniste punkti 10 alapunktis a sätestatud kriteeriumile, sest tema omakapital oli 2006. aastal negatiivne (vt põhjendus 19).
- (77) Samuti märgib komisjon, et ettevõtjat Legler juba käsitati raskustes oleva ettevõtjana päästmise ja restruktureerimise suuniste punkti 10 alapunkti a tähenduses 22. mail 2007. aastal, mil lubati anda päästmisabi.
- (78) Pärast seda ettevõtja Legler finantsolukord ei paranenud. Tegelikult kuulutas pädev kohus ettevõtja 2008. aastal maksejõuetuks (vt põhjendus 16).
- (79) Samuti täheldas komisjon, et ettevõtja Legler ei ole uus äriühing päästmise ja restruktureerimise suuniste punkti 12 tähenduses.
- (80) Päästmise ja restruktureerimise suuniste punkti 13 kohaselt ei ole suuremasse kontserni kuuluv või selle poolt üle võetav äriühing tavaliselt päästmis- või ümberkorraldamisabikõlblik, välja arvatud juhul, kui suudetakse näidata, et raskused on äriühingusisesed ega tulene kontserni omavolilisest kulude paigutusest ning on nii tõsised, et kontsern ei saa neist ise üle.
- (81) Komisjon märgib, et ettevõtja Piltar oli vaid vahend, mis ei tegele ühegi muu tegevusvaldkonnaga peale ettevõtja Legler aktsiate valdamise. Komisjonile kättesaadav teave ei anna alust arvata, et ettevõtja raskused tulenesid kulude omavolilisest paigutamisest kontserni sees. Peale selle, kuna ettevõtja Piltar kuulus täiel määral eraisikutele ega tegele ühegi muu tegevusega peale ettevõtja Legler aktsiatesse investeerimise, ei olnud tal võimalik panustada ettevõtja Legler restruktureerimisse.
- (82) Eespool toodut silmas pidades võib järeldada, et päästmise ja restruktureerimise suuniste punktis 9 sätestatud tingimused on täidetud.
- (83) Võttes arvesse, et ettevõtja Legler on kõlblik saama päästmisabi, tuleb nüüd hinnata, kas on täidetud päästmise ja restruktureerimise suuniste punktides 32–51 sätestatud tingimused, mis käsitlevad restruktureerimisabi kokkusobivust siseturuga.
- Kava tagasivõtmise tagajärjed restruktureerimismeetmete kokkusobivusele siseturuga*
- (84) Itaalia võttis ettevõtja Legler restruktureerimiskava tagasi ning seega ei ole ta enam kohustatud rakendama ühtegi restruktureerimiskava päästmise ja restruktureerimise suuniste punkti 35 tähenduses. Sellest tulenevalt ei saa komisjon hinnata ebaseaduslikku abi päästmise ja restruktureerimise suuniste punktides 32–51 sätestatud kriteeriumidele tuginedes.
- (85) Peale selle on komisjon seisukohal, et riigigarantii ja võla omakapitaliks konverteerimine ei saa olla siseturuga kokkusobiv mingi muu õigusliku aluse põhjal.

VI. JÄRELDUS

⁽¹⁸⁾ Juhtum C 38/07 (ex NN 45/07): Arbel Fauvet Rail SA, 7. oktoober 2010 (ELT L 238, 24.10.2007, lk 17).

⁽¹⁹⁾ Kohtuasi T-102/07: Freistaat Sachsen vs. Komisjon, ning kohtuasi T-120/07: MB Immobilien Verwaltungs ja MB System & Co. (T-120/07) vs. komisjon.

- (86) Aluslepingu artikli 108 lõike 2 kohane ametlik uurimismenetlus 13,2 miljoni euro suuruse otsetoetuse suhtes tuleb lõpetada, sest Itaalia võttis tagasi oma teatise ega kavatse seda abiprojekti enam jätkata.

(87) Komisjon järeldeb, et riigigarantii ja võla omakapitaliks konverteerimine kuuluvad aluslepingu artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse.

(88) Itaalia rakendas need kaks meetet aluslepingu artikli 108 lõiget 3 rikkudes.

(89) Aluslepingust ja Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et kui komisjon leiab, et abi ei ole kokkusobiv siseturuga, võib ta otsustada, et asjaomane riik peab abi tühistama või seda muutma⁽²⁰⁾. Kohus on ka korduvalt sedastanud, et riigi kohustus tühistada abi, mida komisjon peab siseturuga kokkusobimatuks, on kehtestatud selleks, et taastada varasem olukord⁽²¹⁾. Seoses sellega on kohus sedastanud, et see eesmärk on saavutatud, kui abisaaja on tagasi maksnud ebaseadusliku abi kaudu saadud summad, loobudes seega eelisest, mis talle olid antud võrreldes konkurentidega turul, ning enne abi väljamaksmist valitsenud olukord on taastatud⁽²²⁾.

(90) Seda kohtupraktikat silmas pidades sätestati nõukogu määruse (EÜ) nr 659/99⁽²³⁾ artiklis 14, et „kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada”.

(91) Seega, võttes arvesse, et kõnealuseid meetmeid tuleb käsitleda ebaseadusliku abina, mis on kokkusobimatu siseturuga, tuleb tagasi nõuda nende kahe meetme raames antud abi summad, st vastavalt 13 miljonit eurot ja 383 850 eurot, et taastada olukord, mis valitses turul enne abi andmist.

(92) Riigigarantii puhul tuleb tagasinõudmist rakendada sellele päevale järgnevast päevast, mil Itaalia võttis tagasi restruktureerimisabi käsitleva teatise, st 24. juulist 2008, ning tagasi nõutavalt summalt arvestatakse intressi kuni selle summa tegeliku tagasisaamiseni.

(93) Võla omakapitaliks konverteerimise osas arvestatakse summalt intressi alates sellest päevast, mil abi anti abisaaja käsutusse, st 31. maist 2007 kuni selle summa tegeliku tagasisaamiseni.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Aluslepingu artikli 108 lõike 2 kohane ametlik uurimismenetlus ettevõtjale Legler S.p.A. 13,2 miljoni euro suuruse otsetoetuse andmise kohta on lõpetatud.

⁽²⁰⁾ Kohtuasi C-70/72: komisjon vs. Saksamaa, punkt 13.

⁽²¹⁾ Liidetud kohtuasjad C-278/92, C-279/92 ja C-280/92: Hispaania vs. komisjon, punkt 75.

⁽²²⁾ Kohtuasi C-75/97: Belgia vs. komisjon, punktid 64–65.

⁽²³⁾ EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.

Artikkel 2

Riigigarantii summas 13 miljonit eurot ja võla omakapitaliks konverteerimine summas 383 850 eurot, mida Itaalia võimaldas ettevõtja Legler S.p.A. kasuks aluslepingu artikli 108 lõiget 3 rikkudes, kujutab endast siseturuga kokkusobimatut riigiabi.

Artikkel 3

1. Itaalia peab abisaajalt tagasi nõudma artiklis 2 osutatud abi.

2. Tagastatavatel summadel arvestatakse intressi kuni nende tegeliku tagastamiseni.

Riigigarantii puhul arvutatakse kõnealust intressi alates päevast, mil Itaalia võttis tagasi restruktureerimisabi käsitleva teatise.

Võla omakapitaliks konverteerimise puhul arvutatakse kõnealust intressi alates päevast, mil abi tehti abisaajale kättesaadavaks.

3. Intress arvutatakse liitintressina vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004⁽²⁴⁾ V peatükile ja komisjoni määrusele (EÜ) nr 271/2008,⁽²⁵⁾ millega muudetakse määrust (EÜ) nr 794/2004.

4. Itaalia peab tühistama kõik välja maksmata maksed seoses artiklis 2 osutatud abiga alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 4

1. Artiklis 2 nimetatud abi tuleb tagastada kohe ja kogu ulatuses.

2. Itaalia peab tagama, et käesolev otsus rakendatakse nelja kuu jooksul alates sellest teatamise kuupäevast.

Artikkel 5

1. Kahe kuu jooksul alates käesolevast otsusest teatamise kuupäevast esitab Itaalia komisjonile järgmise teabe:

a) abisaajalt tagasi nõutav summa (põhiosa ja intressid);

b) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud või kavandatud meetmete üksikasjalik kirjeldus;

c) dokumendid, mis tõendavad, et abisaajale on antud korraldus abi tagasi maksta.

⁽²⁴⁾ ELT L 140, 30.4.2004, lk 1.

⁽²⁵⁾ ELT L 82, 25.3.2008, lk 1.

2. Itaalia teavitab komisjoni käesoleva otsuse täitmiseks võetud riiklike meetmetega seotud edusammudest, kuni kogu artiklis 2 osatud abi on tagasi makstud. Itaalia esitab komisjoni taotluse korral viivitamata teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete kohta. Ta peab edastama ka üksikasjaliku teabe abisaajalt juba tagasi saadud abi ja intresside kohta.

Artikkel 6

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel, 23. märts 2011

Komisjoni nimel
asepresident
Joaquín ALMUNIA
